

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

БЕЗРОБІТТЯ ДАЛЬШЕ ЗРОСТАЄ

У місті Нью-Йорк є повний мільйон людей, які вичікують дня, щоб їх знайшли — звичайно батько родини — дівча працює. На такий стан вказав Реймонд Гіллард, комісар прилюдної добродійності. Він вказує, що 300,000 осіб у місті Нью-Йорку, побирають допомогу на життя з міських фондів, а 700,000 осіб живе з приділів, які дістають робітники з суспільного забезпечення на випадок безробіття або з приділів, які побирають ветерани світових воєн. Кількість безробітних росте ще далі, не зважаючи на різні передбачування, що з весною почнуться роботи. Комісар Гіллард каже, що теперішній стан не вказує на можливість депресії, як це було перед війною, коли півтора мільйона осіб побирали допомогу з міських добродійних фондів. Хоч не можна точно обрахувати кількості безробітних у Нью-Йорку, то на підставі урядових статистик можна ствердити, що безробіття дається знаки кожній восьмій людині. — Коли взяти до уваги, що в різних сторонах Злучених Держав, головним чином на Західному узбережжі, дається відчувати брак робіт, то треба погодитися з фактом, що безробіття не минеться негайно, а буде ще зростати.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА ШВИДКЕ ПОРИННЯ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашингтон. — Програма поширення суспільного забезпечення, зголошена в конгресі за спонукую президента Трумана, віддалася вже належного розгляду в конгресі. Є надія, що найважливіші точки програми будуть прийняті в палаті репрезентів ще в теперішньому конгресі, однак нема вигляду, щоб сенат міг їх передискусувати в бачущий рік. Комісія способів і засобів палати репрезентів саме покінчила переслухання знавців і свідків, а тепер приступить до начерку закону. Це забере довший час і нема вигляду, щоб редакція закону можна було покінчити перед повноцінним червня. Незабаром потім прийде закінчення сесії і конгрес розіється на вакації, отже сенат цілком не встигне розглянути плану переданого адміністрацією.

ПРОГРАМА ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ ЗГОЛОШЕНА В КОНГРЕСІ

Програма президента Трумана в справі поширення громадянських прав появилась в конгресі щойно тепер, тобто після приблизно 14 місяців, відколи він проголосив її у спеціальній посланні до конгресу. Законопроекти в цій справі зголошені сен. Дж. Гавард Мак-Грат, президент Красного Демократичного Комітету. Програма обіймає чотири законопроекти, а саме: бил про безсторонній приділ праці; акт проти лінчу; акт проти оплат за голосування; акт громадянських прав з р. 1949. Тільки останній бил має на цілі зміцнити особисті права громадян до свободи, безпеки і привилегій громадянства. Інші проекти це тільки повторення догматів, які вношено роками перед тим.

НІГЕР ДОРАДНИКОМ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Секретар оборони Луїс Джансон назначив Джеймса С. Еванса дорадником в справах рівності рас

ТРУМАН КАЖЕ, ЩО ВІРИТЬ СОВЕТАМ В СПРАВІ БЕРЛІНА

Вашингтон, 28 квітня. — уряд Злучених Держав є переконаний, що Советський Союз переводить в добрий вірі переговори над знесенням блокади Берліна, сказав президент Труман на пресовій конференції. Він заявив кореспондентам, що як би він не вірив у щирість росіян, то переговори були б зірвані.

СЕКРЕТАР ДЖАНСОН ЗА ВИСИЛКУ ЗБРОЇ ДЛЯ ЕВРОПИ, ОДНАК НЕ З БЮДЖЕТУ ОБОРОНИ

Секретар оборони Луїс А. Джансон сказав перед сенатською комісією закордонних справ, що Краєва Військова Установа була б „покалічена“, а американська безпека була б „загрожена“, коли б Європі вислано з Америки зброї вартості \$1,300,000,000 коштом звичайного оборонного бюджету, обрхованого на 15 біліонів. Джансон висловив свій погляд при складанні чергового свідчення в справі ратифікації Північно-Атлантичного Оборонного Пакту.

АЧЕСОН ОБСТОЮЄ ЗАБЕЗПЕКУ ДЛЯ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ

Нью-Йорк. — У промові на обіді у готелі Вадорф Асторія, улаштованій Бюром Розслідування Товариства Американських Військових Газет, секретар стейту Дін Ачесон запевнив світ, що Злучені Держави не закладають ніякого договору, який не дав би Європі безпеки. Американському народові він сказав, що уряд матиме на увазі мирну і правильну розв'язку проблем, які причинилися до таких труднощів у повоєнний час.

Згадуючи про справу Німеччини, він назвав цю проблему найважливішою справою світової політики і заявив, що Америка не зрештучує жадних основних засад.

ХУДОЖНИК Н. С. ЗАДОРЖНИЙ В АМЕРИЦІ

Цими днями приїхав до Нью-Йорку звідний мала на релігійні теми, Микола С. Задоржний, який свого часу вставив в малаванні хрामів в Китаю й Японії, а свої мистецькі праці почав від розкрашування церков в Києві. Він залишив свої малюнки українським свято-Покровським соборі а теж в церквах в Ганков, в Токіо і ін. містах. Він малював теж і самостійні ікони, плащаниці й хоругви. У Злучених Державах він хоче присвятити себе далі релігійному мистецтву.

СЬОГОДНІ ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ ВІРНОСТІ В НЬО ЙОРКУ

Сьогодні, в суботу, 30-го квітня, після полудня відбудеться між 95-тою і 62-гою стрітами по Лексингтон есенно велика маніфестація з нагоди „Дня Вірності“ (Лоялі Дей). Український Маніфестаційний Комітет востаннє пригласує всіх українських організацій, товариств та поодиноким громадянам мітрополітальної округи їх обов'язком американських громадян українського роду взяти масову участь в цій маніфестації, метою якої є єдність і солідарність з цілим американським народом в обороні наших вольностей та нашого демократичного способу життя проти загрози большевицької тираниї та його п'ятиколонних

ЗГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ НА ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ З.У.А.Д.К.

Філадельфія, 29. квітня. — З канцелярії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету пригадують, що всі повновасті представників поодиноких організацій і товариств, які візьмуть участь в загальних зборах Комітету в дні 7-го і 8-го травня, повинні бути переслані до Комітету найпізніше до вівторка, дня 3-го травня. Рівночасно повідомляється, що всі позамісцеві делегати, які мають в плані поїхати у Філадельфію з п'ятниці на суботу і зі суботи на неділю та бажали б мати зарезервовані готелівні кімнати, повинні про це негайно повідомити канцелярію ЗУАДКомітету, бо тільки замовлені кімнати наперед можуть бути зарезервовані. Регстрація делегатів почнеться вже в п'ятницю ввечері, дня 6-го травня, в готелі Аделфія при 13-тій і Четвертій стрітах, де й відбудуться загальні збори.

ОГИДНЕ СКРИТОВИВСТВО ЖІНКИ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА ФІЛІПІН

Маніля, 29 квітня. Озброєна банда комуністів в складі около 100 осіб доконала вчора зі засідки огидного злочинного вбивства Аврора Арагон Квезон, вдови по першому президентові Філіппин, та 12 інших осіб її товариства, що втомашинами

БОЛЬШЕВИКИ НА ПІДСТУПАХ ДО ШАНГГАЮ

Шанггай, 29 квітня. — Згідно з потвердженнями урядом комуністичними повідомленнями, китайські большевицькі війська далі підступають до цієї мітрополії, майже не натрапляючи на опір. За вчорашній день вони мали підступити на дальших десяти милях від міста й діють ще тільки 35 миль. Шанггай хаотично приготується до оборони, а китайці тепер вже самі не знають, хто є їх провідником, діючий президент Лі-Цун-ен, що сидить собі дома та не зраджує більшого зацікавлення керувати далі краєм загроженою своєю країною, чи знову Чіан-Кай-шек, що перед двома днями знову забрав голос, закликаючи китайців до подвійних зусиль в боротьбі проти комунізму і обіцяючи їм перемогу за три роки.

КОНСЕРВАТИСТИ ПОГРОЖУЮТЬСЯ НА РОЗВ'ЯРКУ ПРОБЛЕМИ ІНДІЇ

Лондон, 29 квітня. — Бувши британський прем'єр і тепер провідник опозиційної до лейбористського уряду Консервативної партії, висловив вчора своє вдоволення з приводу встановлення нової форми зв'язку між країнами британського коммонвелту, тепер „коммонвелту націй“, в рамках яких залишиться теж Індія, що в короткі має бути проголошена суверенною республікою, визнаючи і надалі англійського короля своїм головою. Чорчил висловив надію, що така форма спільноти вільних націй може в майбутньому поширитися на інші європейські і американські країни.

ПОДВІЙНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗКИ НІМЕЦЬКОЇ ПРОБЛЕМИ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОПОНУВАТИМУТЬ ПРИЛУЧЕННЯ СОВЕТСЬКОЇ ЗОНИ ДО ФЕДЕРАТИВНОЇ ДЕРЖАВИ; СОВЕТИ ВИДВИГАЮТЬ ПРОПОЗИЦІЮ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Лейк Соксес, 29. квітня. — В слід за першими неформальними вимінами думок в справі перервання советської блокади Берліна та нових чотиродержавних розмов для поладження цілої німецької проблеми, зі західного і советського боків виділяється різноманітний ряд згоданих пропозицій і протипозицій, що мали б бути предметом нарад найближчої конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. В поінформованих міжнародних колах вважають, що Америка і Британія погодилися на видвинення пропозиції, щоб німецька зона Німеччини була прилучена до західно-німецької федеративної держави, творення якої є вже в останній стадії. Советський Союз, натомість, буде намагатися перевести свою пропозицію для створення однієї німецької держави з центральним урядом, скоре заключення мирового договору та відкликання окупативних військ. Проект мирового договору з Німеччиною Совети мали б вже мати готовий на нарадах міністрів. Сильне зменшення окупативних військ в Німеччині мало б обстоювати як Америка, так і Британія, а Франція, як йдеться про советські пропозиції, то їх вважається головним за пропагандивний, щоб переконати німецьке населення західних зон, що, мовляв, одиниці Советський Союз є його приятелем та бажас йому добра. Вважається, що вже в найближчих днях відбудуть конференцію представники чотирьох великодержав в Об'єднаних Націях, з метою встановити дату конференції міністрів та накреслити порядок їх нарад. В міжчасі, західні представники очікують письменною офіційною заяви Советського Союзу в справі перервання блокади Берліна, бо тільки тоді можна буде робити далі заходи для нових спроб поладження цілої німецької проблеми.

ФОРМАЛЬНЕ ВСТАНОВЛЕННЯ 6-ДЕРЖАВНОЇ КОНТРОЛІ ВІРНИЦІ

Лондон, 29. квітня. — В британському міністерстві закордонних справ підписано вчора формальний договір про встановлення західної 6-державної контролю німецького промислового басейну в Вурцині. В найближньому часі вже мало б відбутися перше засідання цієї контрольної комісії, що регулюватиме продукцію вугілля і сталі в Вурцині. В комісії будуть мати своїх представників: Злучені Держави Америки, Британія, Франція, Бельгія, Голандія і Люксембург. На оцідком комісії пропонують місто Діссельдорф і її головним завданням буде наглядати, аби Вурцина знову не переміналася в німецьку кузню зброї.

БРИТАНІЯ ПЛАНУЄ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЛІБІЇ

Лейк Соксес, Н. Й., 29. квітня. — Вчора тут повідомлено, що Британія планує внести до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй формальну резолюцію, на підставі якої Асамблея мала б право призначити Лібію державну суверенність після десятирок років британської адміністрації то колишньою італійською колонією. Резолюція мала б бути внесена формально вже на черговому засіданні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї.

ІТАЛІЯ ПЛАНУЄ ВИСЕЛЕННЯ 971,900 СВОЇХ ГРОМАДЯН

Париж, 29. квітня. — Італійський уряд пропонує Адміністрації Господарської Співпраці свій еміграційний план, в якому передбачується переселення з Італії протягом чотирьох років майже одного мільйона італійців. Вони мали б емігрувати до інших країн Європи і Америки та до Африки і Австралії, щоб в той спосіб розв'язати проблему перенаселення самої Італії.

СОВЕТСЬКА ЗМІНА НА ВАЖЛИВОМУ ПОСТІ В О.Н.

Лейк Соксес, Н. Й., 29. квітня. — Дотеперішній советський представник на пості заступника генерального секретаря Об'єднаних Націй, Аркадій Соболев, був відкликаний і на його місце призначено Константина Зінченка, дотеперішнього керівника пресового відділу в міністерстві закордонних справ в Москві. Соболев був спеціалістом в Берлінській справі. Причини зміни невідомі.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число в понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ РОБІТНИЧІ ЗАКОНОПРОЕКТИ

Тому місяць найбільші прихильники зміни теперішнього робітничого закону (Тейт-Гартлі) сумнівалися, чи ця справа прийде під обрид на цій сесії конгресу. Це виглядало дуже дивно, коли зважитися, що Демократична партія має більшість в обох палатах конгресу, та що вона вийшла переможною в листопадових виборах минулого року головню тому, що дістала сильну допомогу з боку робітничих юній, які домагалися такої зміни. Очевидно, що тут годі щось закидати президенту Труманові, бо він не тільки виступав в часі виборчої кампанії проти закону Тейт-Гартлі, але, як тільки зійшовся 81-й конгрес на наради, сам ставив потребу зміни цього закону як одну з важких і дуже пильних справ. Проте втворилася у конгресі така ситуація, що вважалося справою зміни закону Тейт-Гартлі цієї сесії за погребану.

Цю дивну ситуацію треба так розуміти, що багато демократичних представників у конгресі захиталися у переконанні справжньої потреби радикальних змін у робітничому законодавстві й то захиталися головню тому, що почали поширюватися страйки, які не мали в американським громадянстві симпатій. До таких страйків зараховано, наприклад, невдалий страйк ньюйоркських шоферів, що іздав таксівокми. Цей страйк був ділом Денні Луїса, брата відомого Джана Л. Луїса, президента Юнайтед Майн Воркерс, бо й шофери, що їм наказано страйкувати, належать до майнерської юнії. Публічна опінія не була тут проті підписки заробітної плати шоферів, але проти метод, яких вживав Джан Л. Луїс та які вже наробили чимало шкоди загальному робітничому рухові. В подібний спосіб зустріли загальне примусові майнерські "вакації", заряджені недавно Луїсом.

Того роду події притупили в конгресі вістря, звернене проти закону Тейт-Гартлі. Спочатку, як тільки зійшовся 81-й конгрес, була заперена більшість, потрібна для знесення закону. Якщо думки були поділені, то тільки щодо цього, чи завертати до давнього закону Вагнера, чи тільки вилінувати з існуючого закону "протиробітничі постанови". Потім — під впливом нових страйків — горою стала та частина представників у конгресі, яка є проти зміни закону Тейт-Гартлі. Шойно тепер такі піднято в палаті репрезентантів справу нового робітничого закону і є надія, що ця справа буде полагджена цієї сесії.

С два головні проєкти в конгресі, які беруться під увагу. Законопроект конгресмена Джана Лесінського (демократа з Мішиген) є за привертання давнього закону Вагнера. Це є проєкт уряду і він може перейти, якщо узгодяться деякі важні поправки, що вже запропоновані. Автором другого проєкту є конгресмен Джан С. Вуд, демократ з Джорджії. Цей проєкт базується на теперішньому законі Тейт-Гартлі і є коаліційним, себто пропозицією південних демократів і республіканців. Найважливішою різнницею між тими проєктами є їхнє відношення до стейтських законів, з яких деякі визнають певні обмеження щодо права юній на "замкнену робітню". Проєкт Лесінського є проти всяких таких обмежень. Він є теж против прав президента забороняти страйки ("інджонкшен") в крайній потребі, але щодо цього прийде певно до якогось компромісу.

Не вводячи на тому місці в подробиці обох законопроектів, треба висловити побажання, щоб конгрес вирішував цю справу маючи на увазі тільки загальний інтерес усього населення країни, рахуючись з вимогами модерного часу, зростом сили робітничого руху і більшовицькою агітацією, яка цілком певно використала б демагогічно найменший промах, щоб тільки далі підтримувати клясову боротьбу.

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

19)

Ніби вражений електричним струмом, Савінков миттю схопився за свої кишені, де він мав два "бравнінгі", але, побачивши одразу спрямовані на нього з усіх боків револьвери, закам'янів, сплинувся.

— Са-він-ков! — хтось голосно, по складах гукнув на нього із агентів, що стояли довкола нього.

Конвульсійно підняв він руки вгору і, бліднучи, поволив опуститися на стілець.

У приміщенні з апа нувала страшна тиша. Тридцять пар очей напружено слідували за його рухами. Десь цокали ходили...

Нарешті, упалим голосом

Савінков промовив:

— Я — старий горобець, але ви все ж мене перехитрили!

Коли Семенов скінчив грати свою роль, його, звичайно, розстріляли, а про своєчасне "самогубство" Савінкова зуміло подбали ГПУ...

У своєму творі "20 рік" Шульгін оповідає, як він, перекладний жидом, з фальшивими документами, нелегально перебував на советській території, і, через якийсь час, виконавши свою справу, знову щасливо перейшов за кордон.

В справі українського „Голосу Америки“

Від деякого часу майже в усіх українських газетах на цьому європейському континенті появилися всілякі твердження, запити, домагання та обвинувачення у зв'язку з діяльністю українського відділу в американських радіопрограмах для закордону, відомих під назвою „Голосу Америки“. Звичайно, зацікавлення українців тою справою є цілком зрозуміле, побажане і могло б бути похвальне, якщо б воно було справді мудрим зацікавленням, базованим на точних, а не помилкових, невірних а то й свідомо злобних та перекручених, чи видуманих інформаціях. Бо всі дотеперішні вістки та повідомлення в тій пресі не покидаються ані на одне авторитетне джерело, ані на один наявний факт, а черпають свої інформації виключно з „приватних повідомлень“ та на їх підставі роблять висновки. Нагодувавши своїх читачів такими вістками, аж наостанці деякі газети прийшли до мудрого висновку, щоби в цій справі звернутися зі запитом до Українського Конгресового Комітету.

Ми не маємо уповноваження забирати в цій справі голос в імені Українського Конгресового Комітету чи від нього давати будь-які висноження. У відповідний час УККМітет без сумніву зробить це сам та у формі, яку вважатиме за відповідну. Але ми вважаємо своїм редакційним обов'язком у спокоїти наш загаль та поставити цю справу в належному світлі, як ми самі це бачимо.

„Голос Америки“ — як відомо — є справді голосом Америки, іменом американськими урядовими радіопередачами для закордону, організованими, фінансованими та контрольованими державним департаментом. В „Голосі Америки“ немає жадної іншої політики, як тільки американська, без огляду на політичні переконання і походження людей, що виконують там будь-які функції. Інше діло, що американський уряд, як уряд демократичної країни теж у цій справі уважно прислухується до голосів, побажань та вимог своїх громадян. Але це все йде в парі і на цьому власне базується ціла американська політика.

Радіопрограми „Голос Америки“ це що сьогодні є в деякій мірі тільки в стадії свого розвитку. Доцільно важливість цього голосу для поширення правди в світі, зокрема доцільно моральне і політичне значення таких радіопрограм в українській мові, Український Конгресовий Комітет майже від самого початку звертав увагу відповідних властей у Вашингтоні на цю справу. У висліді дальших інтервенцій, в половині минулого року остаточно включено українську мову до майже трьох десятків інших мов, на яких „Голос Америки“ передається. Тоді теж негайно почалася підготовка до організації відповідного відділу. Передумовою цього мусило бути, очевидно, підшукування відповідних робітників, які відповідали б всім вимогам як професійним, так і щодо загально встановлених вимог федерального службовця взагалі. Це вимагає багато часу і на тому, власне, найдовше зупинилася справа остаточного відкриття радіопрограм в українській мові. В додатку, українських зголошень на цю працю початково було замало, щоб з них можна було вибирати, а опісля їх вплинуло більше і разом з ними теж всілякі чисто „джабівські“ інтриги, що їх аж ніяк не можна зв'язувати з будь-якою політикою, а вже найменше з американською політикою. Ми маємо всі підстави твердити, що в дотеперішній провадці остаточного відкриття українського відділу в „Голосі Америки“ звинувачення в головній мірі самі українці. Гістерія неіноформованої преси до цього теж відповідно прислуговується.

Справді моторошно робитися людини, читаючи ті всі нові вістки у зв'язку з українським відділом в „Голосі Америки“. Перше — він ще даліше є в стадії організації, але не діє. В пресі в Європі розповсюдженню вістку, що той відділ вже існує та, мовляв, є проти-український. Незазначений і невідомий „представник“ однієї газети в Канаді розписався, як то він в Нью Йорку відвідав „Голос Америки“ та мав розмову з „директором“ неіснуючого „українського відділу“ п. Олександром Барміном. Вслід за тим в пресі стільки виписано про п. Барміна, що соромом палення лице за цих наших земляків. Щоб не бути голословним: Канадійська газета а за нею багато інших накидуються на цю людину, мовляв, „москаль“, „не знає української мови“, „не визнає окремішності української нації“ і так пише по американських газетах, а навіть „посувається так далеко, що боротьбу УПА змальовує, як боротьбу російського народу“ і т. п. П. Бармін, до речі, в „Голосі Америки“ не є ані „москалем“, ані „бувшим советським генералом“, а тільки повноправним американським громадянином і як такий він там займає пост керівника відділу програми.

ГПУ від задоволення терло руки: — Материний монархіст і контрреволюціонер, емігрантський ідеолог та привідця — нарешті потрапив ім до рук. А й не тільки він. Усі його однородні друзі, а, може, й підліпні білогвардійські групи, що ще заціпили в советських містах, тепер потраплять у пастку, яку влаштує їм сам Шульгін своїми „неле-

галіями“ відвідинами... Але тепер треба дати йому повну свободу дій — нехай старий поновлює свої старі знайомства та зв'язки... Треба показати йому Одесу, Київ, Москву, Ленінград. Треба показати йому всі досягнення Советів за минулі 10 років і приголомшити його старечу увагу „найграндіознішими будівельними планами передбачених п'ятирічок“.

А головне для Шульгіна — його ідеал „єдиної не ділямої“ здійснювався на незламних основах і міценько охоронявся і охоронятиметься такими грізними збройними силами, яких немає й не буде ніде на світі...

Нарешті, треба показати йому його власний будинок на кол. Караваєвській вулиці в Києві. Нехай старий сам переконається, що в його будинку не комісари живуть, а він зайнятий дитячим садком імені Крупської, в якому вихо-

Дністрі, вони інсценували навіть „переслідування“ советських прикордонників — із стріляниною, ракетним та прожекторним освітленням і подібними комедіями.

Коротко кажучи, компанію Шульгіна лишилися не тільки поза всілякими підозрами, але й вирости у його очах на сміливих та хоробрих героїв. Він їм цілком довіряв, і надав покладався на них не тільки в СССР, але й на поворотному шляху до Югославії.

ГПУ від задоволення терло руки: — Материний монархіст і контрреволюціонер, емігрантський ідеолог та привідця — нарешті потрапив ім до рук. А й не тільки він. Усі його однородні друзі, а, може, й підліпні білогвардійські групи, що ще заціпили в советських містах, тепер потраплять у пастку, яку влаштує їм сам Шульгін своїми „неле-

галіями“ відвідинами... Але тепер треба дати йому повну свободу дій — нехай старий поновлює свої старі знайомства та зв'язки... Треба показати йому Одесу, Київ, Москву, Ленінград. Треба показати йому всі досягнення Советів за минулі 10 років і приголомшити його старечу увагу „найграндіознішими будівельними планами передбачених п'ятирічок“.

А головне для Шульгіна — його ідеал „єдиної не ділямої“ здійснювався на незламних основах і міценько охоронявся і охоронятиметься такими грізними збройними силами, яких немає й не буде ніде на світі...

Нарешті, треба показати йому його власний будинок на кол. Караваєвській вулиці в Києві. Нехай старий сам переконається, що в його будинку не комісари живуть, а він зайнятий дитячим садком імені Крупської, в якому вихо-

Критична доба Європи

Атлантийський Пакт — це формальне довершення рішення військових народів Європи та Америки — не дати себе зайняти погрозами Москви і підготувати сили для оборони перед більшовизмом. Намічено якнайшоршим темпом з допомогою Америки, озброїти західно-європейські держави до такого стану, щоб вони могли поставитися проти московського наступу. До плану озброєння, безперечно, буде втягнута Західна Німеччина.

Програма озброєння Західної Європи обчислена на два роки. За цей час європейські військові народи зможуть розвинути свої військові сили так, що їм не буде страшна Москва.

У зв'язку з цим стоїть питання: що буде робити Сталін? Чи буде він ждати, поки Західна Європа зміцнить свою оборону, чи рішиться вдарити в найближчих місяцях, щоб не дати противникам зібрати свої сили?

Це питання дуже складне. Вона має дві сторони: політичну і воєнну. З боку воєнного, Москва тепер має таку велику перевагу над європейським світом, що може захопити своєю армією цілу Європу. А вже ж французька армія слаба, німецьке військо взагалі не існує, а сили малих держав — Бельгії, Голландії та інших не можуть стати перешкодою для мас советської армії. Політично Москва для свого наступу на Західну Європу менше підготовлена тепер ніж це було, наприклад, 1946-47 року. За цей час демократичний світ добре пізнав суть московського імперіалізму і не вірить його „визвольним“ фразам. Проте в деяких країнах, як Італія та Франція, комуністи ще тепер мають великі маси за собою. Але, одночасно, в опанованих Москвою країнах росте сильна опозиція проти московського імперіалізму, навіть серед місцевих комуністів. Комуністична Югославія, на чолі з Титом, відкололася від московського блоку, „чистки“ між комуністами інших країн за „залізною завісою“ показують, що ніде Москва не може сподіватися лояльності поневолені нею народів в разі війни.

Головна причина, що мусить держати Москву в обережності супроти воєнного конфлікту є та, що початкові успіхи в війні не рішення перемоги. Перемогу має той, хто має більші засоби — людські, матеріальні і моральні. Приклад Гітлера це показує ясно: він мав великі успіхи, але не обчислив сил своїх противників і врешті програв. Сталін хитрийша за Гітлера і він і перед 1939 роком не хотів улазити в велику війну, ждав,

чим скінчиться змагання між Англією та Німеччиною. З цих причин, можна думати, Сталін побойся почати війну і дасть час Західній Європі зброїтися. Але що буде після того? Очевидно, західні великодержави не будуть терпіти московської переваги в Європі, якщо будуть мати силу натиснути на Москву. Можна сподіватися, що коаліція демократичних держав буде натискувати на Сталіна, щоб вернувся до кордонів 1939 року. Ця вимога, безперечно, викликала б великий спротив советської великодержави, але врешті рішала б цю справу сила. А Москва, як це всім відомо, шанує тільки силу. Загроза американської сили примусила Москву вибратися з Перського Азербайджану 1947 року, також в Європі супроти советських сил може згодом виступити відновлена міць Західної Європи.

З преси та заяв відповідаль-

них політиків, видно, що пляни натиску на СССР обмежуються загальним фактом, що в 1939 року: від Москви будуть вимагати, щоб вона залишила держави, опановані нею протягом другої світової війни. В цих плянах, крім того, не була небезпека для українського народу. Відновлення кордонів 1939 року залишало б наші західні землі під владою Польщі та Румунії та ще кого, Наддніпрянщина була б віддана на повне знищення советській Москві.

Таке „розв'язання проблеми“ було б згубне не тільки для українського народу, але також і для цілої Європи принесло б лише „коротку“ „перешкоду“. Поки, в, Москві панує влада, що мріє про „світову революцію“, сусідні народи не можуть бути безпечні перед советським імперіалізмом. Він, при кожній нагоді, знову виступить із своїми плянами панування над світом.

В найближчих місяцях буде рішатися доля Європи і світу.

К. П.

Суспільне забезпечення здоров'я

У вашингтонському конгресі знову опинилася дуже важна й складна справа, яка відноситься до суспільного здоров'я. Не буде вона цілком певно полагджена цієї сесії й це добре буде більше часу на дальший розгляд проблеми, щодо розв'язки якої існують великі різниці в думках. Йдеться тут про обов'язкове забезпечування здоров'я, а тим самим про гарантію, що кожна людина матиме змогу в випадку хвороби лікуватися у приписаній лікарень спосіб.

Під теперішню пору є в Злучених Державах 190,000 лікарів, з яких 145,000 обслуговують хворих на свою власну відповідальність. Однак теперішня медична обслуга не є вистачальна, бо досягає тільки 80 відсотків населення. Щоб належно обслужити всіх людей треба ще 50,000 лікарів. Однак й така цифра не говорить ще про повну достаточність. Не кожна околиця є однаково заоснарована лікарями, бо наприклад, в Мисисіпі один лікар припадає на 19,000 нгірів а загально вирає річно 325,000 осіб з причини недостатності медичної обслуги. З тієї самої причини кожного року Америка тратить тільки робучих днів, що з них можна скласти 4,300,000 робучих років людини.

Неспособність до праці з причини недуги однієї людини приносить захитання родинного життя, фінансову нужду, терпіння серед недуги, моральні терпіння рідні і жаль по втраті члена родини, який міг-

вуватися діти працівників та службовців його колишньої друкарні...

І якщо він, цей чесний старий, висловить хоч кілька слів схвалення та призначення того, що йому помажуть, можна спокійно відвести його до Югославії, і нехай лише свій черговий твір про відвідини Советського Союзу. І якщо в цій книжці ці схвалення будуть висловлені, мета гри з ним буде досягнута.

Через кілька місяців Шульгін сидів у Загребі і творив свій „30-й рік“. Біла еміграція розгублено розводила руками і вигукувала:

— І Шульгін продався більшовикам!

...Советському повпредствові в Римі треба було негайно передати одній італійській особі дуже важливий таємний пакунок.

Цю справу доручили співробітницю попредства М-ій,

би був жити, коли б так була медична допомога.

Повищі факти й цифри навів президент Труман у своєму зверненні до конгресу для умотивування свого пляну суспільного забезпечення здоров'я. Перше зосналення в цій справі передав президент конгресові ще 19 листопада 1945 р., друге звернення містилося в промові президента про станції в січні 1949 р., а третє було оприлюднене в п'ятницю 22 квітня б. р. Над пляном дискусували вже професійні медичні організації й приватні особи, а з огляду на конкуренційну акцію згодою свої внески в конгресі провідники Республіканської партії, в першу чергу сен. Роберт А. Тейт. Усі вони згодилися на твердження, що медична обслуга в Злучених Державах є невисатайна і що її треба доправити, доповнити, або таки завести цілу нову систему. Однак між ними є велика різниця щодо способів несення медичної допомоги і саме, тому треба б приглянутися до фактів і передявленням, які зголошено в конгресі. Заповідають, що дискусія над ними почнеться в комісії уже незабаром, отже тоді прийде нагода пильно їх розчовпати. Докиди треба точніше розглянути плян президента Трумана, який має на цілі забезпечити здоров'я суспільності й трму цей плян називають пляном суспільного забезпечення здоров'я.

Він виходить з założення, що добре здоров'я є основою сили нації. Це теж підстава, на якій можна буде побудувати вищу життєву ступу для нації. Таку загальну ціль можна досягнути двома дорогами: треба мати повну медичних засобів і треба дати нагоду кожній людині ці засоби дістати. Отже треба мати подостатком лікарів, дентистів, доглядачів, медичних техніків і працівників для суспільного здоров'я, а треба теж осередків плекання здоров'я, треба шпиталів, треба дальших наукових дослідів.

(Докінчення на стор. 3-тій).

що мала вишукану і гарну зовнішність і володіла досконало італійською мовою.

Н-у попередити, що, в разі арешту її італійською владою, допредство не тільки що відмовиться від неї і оголосить її бідемігрантським провокатором, а зміст пакуку фальсифікуватиме, але, крім того, все, що її знищать.

(Дальше буде):

Д-р Іван Німчук.

ЦІННА Й ПОВЧАЛЬНА КНИГА

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ НА 1949 РІК (1894-1949).

Стор. 224, великої 8-ки (текст у два стовпці).

Якось дивно, що про таку цінну появу, як Ювілейний Календар-Альманах У. Н. С. на 1949 рік, зредагований членами редакції „Свободи“, не появилася досі ніодна ширша замітка, хоч книга заслуговує на це з кожного погляду. Тому думаю, що редакція не відмовить місця оцим моїм, може й дещо спізненим, рядкам.

Небагато у нас, українців, таких видавць, які підсумовували б працю й досягнення наших організацій та установ — у науку й для дослідження теперішнім і майбутнім поколінням, щоб тяглість праці тих установ не тільки не переривалася, а ще більше росла та скріплювалася. Тільки в Галичині, де наш нарід жив конституційним життям від 1848 року і де існували цілі десятиліття широко розгалужена сітка українських культурно-освітніх, економічних, господарських, політичних, руханково-спортивних, професійних і всяких інших установ, поодинокі з них старалися з нагоди своїх ювілеїв дати широким колам рідного громадянства по змозі докладний образ своєї діяльності у формі багатого ілюстрованих звітів, мистецьких альманахів, промовистих книг тощо. Такі ювілейні книги-звіти видали у нас м. ін. Просвіта, Рідна Школа, Дністер, Народна Торговля, Центросоюз, Маслосоюз, ремісничо-товариство „Зоря“, спортове т-во „Україна“, Союз Українських Адвокатів, українська гімназія в Перемішлі, студентське т-во „Січ“ у Відні (3 альманахи), Українська Студентська Громада у Кракові і деякі інші, в тому числі й деякі установи на галицькій „провінції“, наприклад Просвіта у Грималівці, що видала дуже вартісну монографію Грималівщини пера адвоката Олійника, весь час якої „подальша цензура при воевідстві в Тернополі спалила. До таких видань треба зарахувати й промовисту книгу-збірник у честь пок. Олександра Мишуги, п. з. „Мистець і людина“. Нема сумніву, що всі такі й подібні видання, які коштували звичайно немало зусиль та гроша, підносили й підносять не тільки нашу національну гордість. Такі видання говорять ясно кожному, хто їх оглядає, що ми не нічнішні, що ми маємо за собою якість минуле, якого не потребуємо стидатись, та що праця й осяги тих поколінь, які трудилися в дотичних установах, не пішли на марне, а навпаки — знайшли і знаходять гідних продовжувачів і наслідувачів. Отже ясно, що національно-виховне значіння таких праць, не кажучи вже про мистецьку вартість деяких з них, величезні.

З приємністю відмічуємо факт, що подібні ювілейні видання має і українська еміграція в Америці (північній і південній), хоч вона розмірно ще зовсім молода. Нам доводилось бачити прегарну пропагандну книгу, видану з нагоди 40-ліття Українського Народного Союзу в 1934 р. і Ювілейний Альманах, що вийшов з приводу золотого ювілею У. Н. Союзу в 1944 р. Далі згадати про багату змістом Пропамятку „Книгу з нагоди золотого ювілею поселення українського народу в Канаді (1891-1941)“, що її зредагував теперішній українсько-католицький єпископ Західної Канади. Відомі й подібні, хоч значно скромніші, видання об. Василя у Бразилії і кілька інших, які ми мали нагоду оглядати. До цих цінних видань

можна долучити й цього річного Ювілейний Календар-Альманах У. Н. С., виданий у 55-річчя цієї установи.

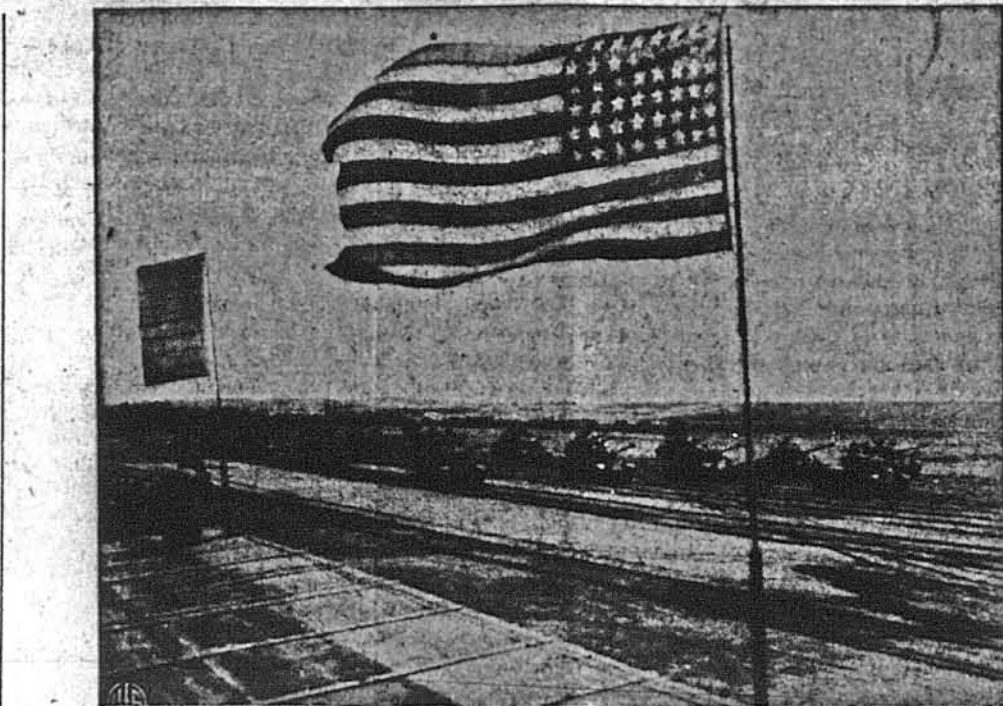
Не маємо наміру спинятися на всьому змісті книги, підкреслимо тільки те, що в ній найважливіше.

Після календарної частини, попередженої гнітами національно-державними і церковно-релігійними, маємо там насамперед дані про простір, населення і столиці всіх стейтів ЗДПА (на основі статистики з 1940 р.), далі дані про всіх доперішніх президентів ЗД та урядову статистику мовних груп в Америці. Цю частину замикає історична промова А. Линкольна з 1863 р., аповні актуальна й для наших днів, і тексти: конституції ЗД з 1791 р., Атлантийської Карті з 1941 р., декларації Об'єднаних Націй з 1 січня 1942 р. тощо.

Серію статей альманаха започатковує д-р Лука Мишуга статтею п. з. „Америка і ми“. Думки його статті — це наче національне „Вірую“ для кожного американського українця. Після того йдуть статті Миколи Мурашка, Дмитра Галичанина і Романа Слободяна, в яких освітлено всю працю, безупинний зріст та великий вклад у національне життя Українського Народного Союзу (зокрема за минулих 5 років), що з дрібних початків, завдяки ідейній праці своїх творців та працівників, виріс у найсильнішу українську асекундарційно-допомогову установу в Америці (тепер 51,000 членів і понад 10 мільйонів доларів майна). До статті Р. Слободяна додана табеля, яка унагледжує, скільки було членів У. Н. С. в Злучених Державах та Канаді і в яких місцевостях у дні 31 серпня 1948 р.

Праця д-ра Семена Демидчука п. з. „Українська спільнота в З. Д. А.“ подає сконденсований перегляд усіх тамошніх українських церковних і національних установ у такому порядку: центральні установи й українська преса, українська церковна ерархія, більші осередки українського життя (Нью Йорк, стейт Нью Йорк, громади на схід від Нью Йорку, громади на захід від Нью Йорку та кількість українців у З. Д. Для порівняння й повноти додано до неї дані про українців у Канаді, Бразилії, Аргентині, Парагваї, Веспесуелі і Перу. Дуже добре доповняє працю д-ра С. Демидчука стаття Антона Драгана п. з. „Зорганізоване життя американських українців, де обговорено працю Українського Конгресового Комітету Америки, ЗУАДК, Союзу Українок Америки, Ліги Української Молоді Півн. Америки, Українсько-Американських Ветеранів, Т-ва Українських Професіоналістів, Від. Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Стрілецької Громади й Організації самопомоги нової української еміграції. Ціні дані про церкви, організації, пресу і радіо серед різних національно-етнічних груп в Америці знаходимо у статті Ярослава Чижика.

З черги маємо в книзі історичну відозву Пан-Американської Української Конференції з 21. 11. 1947 р., що звертається до українців, громадян Північної і Південної Америки та до вирваних лютим ворогом з рідної землі і розкинутих лихом долею по всьому світі, як теж Декларацію Української Національної Ради з липня 1948 р. Наукова розвідка проф. д-ра Миколи Чубатого, п. з. „Візд Богдана Хмельницького до визволеного Ки-

„ДЕНЬ АРМІЇ“ В НІМЕЧЧИНІ. — Тільки 45 миль відділяє „Залізну Заслону“ від тої маси американських наймодерніших повзів, що відбувають дефіляду в Графенмор, Німеччина, перед ген. Лусіусом Клей, американським мілітарним губернатором.

ева малое нам вагу тої епохальної події зперед 300 років, що — як кінчить автор — була не тільки тріумфом переможного гетьмана, але й стала народженням політичних думок в Україні, що входять під поняття Хмельниччини і творять одну добу в історії України. Стаття написана з знанням козацької епохи і любов'ю до нашої обездоленої Батьківщини. Багато навчиться читач також з праці нашого 70-літнього ювілята, д-ра Степана Барана, п. з. „Українська політична думка сьогодні“. Про життя української еміграції в Європі інформує ширша стаття голови Центрального Управління Української Еміграції (ЦПUE) Василя Мудрого. Автор подає немало даних і цифр, все ж не оминув помилок та пропусків. (Напр. у розділі „Преса“ не згадав між першими часописами про тижневик „Християнський Шлях“, що виходив під моєю редакцією від 1 січня 1946 до половини 1947 р. — разом вийшло 70 чисел).

Невеличка, але цінна стаття про стрілецьку пісню належить перу заслуженого композитора Михайла Гайворонського. З приводу своєї статті про працю українських театрів і хорів серед наших скитальників в Європі хотів би я сказати, що вона вже тепер, 9 місяців після її написання, є історичним документом: бо ж не один з тих мистецьких ансамблів, що про них я там писав, більше не існує... Чи ж не варто було зафіксувати їх діяльність у ювілейному альманаху?

Суспільне забезпечення здоров'я

(Докінчення з стор. 2-гої)

Для осягнення бажаних результатів президент домагався закону для обовязкового забезпечення здоров'я. Це потрібно на те, щоб кожна людина мала запевнений доступ до медичної допомоги і до засобів на покриття коштів такої допомоги.

Законопроект обовязкового забезпечення здоров'я передбачує, що яких 85,000,000 осіб було б забезпечених на здоров'я. Коли брати до уваги, що вже тепер існує суспільне забезпечення, то з його поширенням на плекання здоров'я разом 120,000,000 осіб матиме повне суспільне забезпечення.

Забезпечення будуть оплачувати робітники, які матимуть найменше \$4,800 річного доходу, по півтора відсотків від платні, а тільки ж і підприємці. Крім того федеральний уряд буде доплачувати з загальних податків першого року пів відсотка, а потім один відсоток від висоти платні. Разом це мало б принести до фонду забезпечення яких 6—7 біліонів доларів.

Які користі мала б людина з такого забезпечення? — В за-

яльність у ювілейному альманаху?

В дальшій черзі поміщена розвідка: „Наш „старий край“ — Україна (пера А. Д.), в якій читач знайде перегляд всіх нинішніх областей УСССР з найважливішими даними, далі стаття д-ра Зенона Кузеля п. з. „Східно-азійська українська колонія“ і стаття „Третьє покоління має голос“ авторства Теодора В. Шумейка. Дуже цікавий спомина „Зі советами при штабі ген. МекАртура в Токіо“ помістив Володимир Душник. Варто звернути увагу і на дві невеличкі, зате актуальні наукові розвідки: „Проблеми і можливості атомової доби“ д-ра Михайла Каші і „Що буде з людською суспільністю за сто років?“ д-ра Романа Осінчука.

При кінці альманаха маємо й коротку літературну настипу: оповідання, фарики й вірші, що зрештою розсипані по цій книжці. На самому кінці знаходимо ще різні статистичні дані, які потрібно й користно знати кожному з нас: про те, скільки американців білої раси вродилося за кордоном і де саме, про держави світу, про найбільші міста, ріки, моря і т. д. і т. д.

З лоданого вище бачимо, що Ювілейний Календар-Альманах Українського Народного Союзу, на якого обкладинці красується світлина відомого образу Івасюка, містить справді багато цінного й повчального матеріалу. За появу цієї книги треба висловити признання її редакторам та видавцям.

Підстави Північно-Атлантийського Пакту

Президент Труман, в своїй інавгураційній промові згадав про науку, яку винесла ця країна з двох світових війн. Він казав: „Якби ми могли дати до зрозуміння наперед, що кожний збройний напад, який зачіпає нашу безпеку, ми зустрінемо переважаними силами, такого нападу могло б не зовсім не бути“.

Сенатор Ванденберг — давній прихильник провідних республіканської партії в ділянці закордонних справ — згадав про ту саму науку в своїй промові з 22 березня, назвавши Північно-Атлантийський Пакт „найважливішим кроком в американській закордонній політиці з часу проголошення Доктрини Монро“. На його думку, „кайзер не був би розпочав свою агресію, якби не був мав надії уникнути сутини з Злученими Державами та об'єднаними союзниками“, а також Гітлер „не був би розпочинав агресію, якби був припускав можливість війни з Злученими Державами та рішучими союзниками“.

Подібні доводи широко обговорювалися також іншими прихильниками Пакту. Іх можна звести до наступного:

Обидві світові війни спочатку зачепили деякі з великих північно-атлантийських держав, але згодом втягнули їх всіх. Накопили вони всі разом стояли за мир так, як разом трималися в часі війни три роки після початку війни, то правдоподібно не допустили б до німецького нападу в 1914 та 1939 роках. Людство не знало би неймовірних терпіння, світ певно був би кращим, ніж є ним нині. Не сміємо забувати тої науки тепер, коли війна може бути такою страшною, що готова знищити цивілізацію.

Провідники північно-атлантийських держав, маючи на увазі науку з минулого, приступили — чотири роки тому — до творення організації Об'єднаних Націй. Люди доброї волі сподівалися, що Об'єднані Нації будуть уявляти з себе об'єднаний фронт мирних країн, які будуть стояти разом в обороні миру та які матимуть переважаючу силу аби не допустити до війни. Саму оборону миру було доручено Раді Безпеки, якій Чартер О. Н. доручив охороняти міжнародну безпеку, маючи до розпоря-

населенням. На становичі повної особистої свободи людини стали тяж деякі католицькі провідники. Знову релігійні організації, в першу чергу Американська Федерация Праці стали в обороні плану суспільного забезпечення здоров'я, як його пропонує уряд.

що призначена для самого Советського Союзу і без огляду на це, в якій мові вона передається. На якій підставі всі ці напасти на нього? Де докази всіх тих тверджень? Хто, коли і кому твердив, що п. Бармін є „директором“ українського відділу, який, в додатку, ще не існує? Описля, звідки ті всі претенсії до радіопрограм в російській мові? На якій підставі та з яких джерел твердження, мовляв, все припінюється, бо американські українці є „проти“ імігрантів з підсоветської України?

До всіх цих справ ми ще в свій час повернемо. Цими короткими заввагами ми хотіли б тільки припинити ту цілу гі-

стерію, яка замість допомогти, тільки шкодить не тільки в поладженні українського відділу в „Голосі Америки“, але українській справі взагалі. В цім випадку велика частина української преси впала жертвою сплетнів та несовісних інформаций, а то й свідомих інтриг, як це вже, нажалі, траплялося не раз. Чому не віддати або бодай не перевірити всіх цих тверджень? Досі ще не було випадку, щоби відомі представництва американських українців, з редакцією „Свободи“ виключно, не забрали голосу та не піддержали чи не осудили кожної справи, відповідно до її значення та вартості з американської і української точок зору. Якщо досі не забрало голосу в справі „Голосу Америки“, значить, що до цього не було konieczної потреби. Але це не може бути причиною того справжнього „галасу з нечева“, що його піднесли інші українські газети, а вже насамперед не може бути причиною цих підозрін, нападів і обвинувачень, що їх у зв'язку з „Голосом Америки“ та українським відділом в ньому видається. Звичайно, в цій історії може бути чимало дечого, що кожному, і нам, може не подобатися. Проте, як довго справа остаточно не вирішена і як довго вона ще веде, так довго лайкою і нападями чи то на поодиноких людей чи на гурти ніхто не допоможе справі. І тому теж всі ці позитивні спостереження та домагання українського загалу до самої потреби „Голосу Америки“ в українській мові та до припінення цього, вбивається тим усіми пересудами та сплетнями і обвинуваченнями, що їх до цих слухних спостережень та домагань долучується.

На закінчення цих наших завваг хочемо ще раз підкреслити, що справа „Голосу Америки“ є американською урядовою справою і її урядово поладжується, а багато з дотеперішніх „приватних“ інтервенцій українців в цій справі, які на цьому так і європейському континенті, справі не допомогли, але в багатьох випадках ще більше її заплутили, витворюючи серед цих урядових кол не найкращі враження та думки про самих українців. Прикрі, але правдиве.

Хоч таке положення може парализувати працю Ради Безпеки, але не повинно парализувати спроби членів Об'єднаних Націй втримати мир. Чартер Об'єднаних Націй — гучне знаряддя. Він дозволяє регіональні угоди в межах Об'єднаних Націй. Параграф 51 Чартеру О. Н. дозволяє поодинокі, або колективну самозащиту проти збройного нападу, доки Рада Безпеки вживе потрібних заходів для збереження міжнародної безпеки. Дві регіональні угоди для колективної самооборони, згідно з 51 параграфом Чартеру, вже були досягнені — Між-Американська Догода 1947 року та Бруссельський Пакт 1948 року.

Ясно, що Північно-Атлантийський Пакт має значно більші можливості для втримання миру ніж дві попередні угоди. За ним стоїть більшість найбільш могутніх держав в світі. Окремо кожна — як було за двох світових війн — могла б не втримати терпіння, світ певно був би кращим, ніж є ним нині. Не сміємо забувати тої науки тепер, коли війна може бути такою страшною, що готова знищити цивілізацію.

Провідники північно-атлантийських держав, маючи на увазі науку з минулого, приступили — чотири роки тому — до творення організації Об'єднаних Націй. Люди доброї волі сподівалися, що Об'єднані Нації будуть уявляти з себе об'єднаний фронт мирних країн, які будуть стояти разом в обороні миру та які матимуть переважаючу силу аби не допустити до війни. Саму оборону миру було доручено Раді Безпеки, якій Чартер О. Н. доручив охороняти міжнародну безпеку, маючи до розпоря-

населенням. На становичі повної особистої свободи людини стали тяж деякі католицькі провідники. Знову релігійні організації, в першу чергу Американська Федерация Праці стали в обороні плану суспільного забезпечення здоров'я, як його пропонує уряд.

Всправі українського „Голосу Америки“

(Докінчення зі стор. 2-гої).

що призначена для самого Советського Союзу і без огляду на це, в якій мові вона передається. На якій підставі всі ці напасти на нього? Де докази всіх тих тверджень? Хто, коли і кому твердив, що п. Бармін є „директором“ українського відділу, який, в додатку, ще не існує? Описля, звідки ті всі претенсії до радіопрограм в російській мові? На якій підставі та з яких джерел твердження, мовляв, все припінюється, бо американські українці є „проти“ імігрантів з підсоветської України?

До всіх цих справ ми ще в свій час повернемо. Цими короткими заввагами ми хотіли б тільки припинити ту цілу гістерію, яка замість допомогти, тільки шкодить не тільки в поладженні українського відділу в „Голосі Америки“, але українській справі взагалі. В цім випадку велика частина української преси впала жертвою сплетнів та несовісних інформаций, а то й свідомих інтриг, як це вже, нажалі, траплялося не раз. Чому не віддати або бодай не перевірити всіх цих тверджень? Досі ще не було випадку, щоби відомі представництва американських українців, з редакцією „Свободи“ виключно, не забрали голосу та не піддержали чи не осудили кожної справи, відповідно до її значення та вартості з американської і української точок зору. Якщо досі не забрало голосу в справі „Голосу Америки“, значить, що до цього не було konieczної потреби. Але це не може бути причиною того справжнього „галасу з нечева“, що його піднесли інші українські газети, а вже насамперед не може бути причиною цих підозрін, нападів і обвинувачень, що їх у зв'язку з „Голосом Америки“ та українським відділом в ньому видається. Звичайно, в цій історії може бути чимало дечого, що кожному, і нам, може не подобатися. Проте, як довго справа остаточно не вирішена і як довго вона ще веде, так довго лайкою і нападями чи то на поодиноких людей чи на гурти ніхто не допоможе справі. І тому теж всі ці позитивні спостереження та домагання українського загалу до самої потреби „Голосу Америки“ в українській мові та до припінення цього, вбивається тим усіми пересудами та сплетнями і обвинуваченнями, що їх до цих слухних спостережень та домагань долучується.

На закінчення цих наших завваг хочемо ще раз підкреслити, що справа „Голосу Америки“ є американською урядовою справою і її урядово поладжується, а багато з дотеперішніх „приватних“ інтервенцій українців в цій справі, які на цьому так і європейському континенті, справі не допомогли, але в багатьох випадках ще більше її заплутили, витворюючи серед цих урядових кол не найкращі враження та думки про самих українців. Прикрі, але правдиве.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Хочете мати інформації

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЗЛУЧЕНИХ
ДЕРЖАВАХ, КАНАДІ, ПІВДЕННІЙ
АМЕРИЦІ, ЧИ НА СКИТАЛЬЦІНІ,

— замовте собі —

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди 55-ліття У. Н. Союзу. Багато в ній вартісного матеріалу, потрібного кожному, що цікавиться різними ділянками американського й українського життя. Календар цей особливо потрібний тим, що приїждять до Америки і хотіли б дізнатись більше про тутешні організаційне життя. Знов наше старе американсько-українське покоління знайде в ньому дуже багато цікавих інформацій про життя українських скитальців, як теж гарні оповідання і т. п. Календар КОШТУЄ ТІЛЬКИ ОДИН ДОЛЯР, хоч має 224 сторін друку.

Календарів остало дуже мало, тому замовляйте негайно, вислаючи належність на таку адресу:

„SVOBODA“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

РЕЗОЛЮЦІЇ

III. ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ДЕЛЕГАТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ „САМОПОМІЧ“.

III. Загальні Збори Делегатів Організації Українських Імігрантів „Самопоміч“, що відбулися 5 березня 1949 в Нью-Йорку в приміщеннях Українського Демократичного Клубу та у власній квартирі, заслухавши доповіді функціонерів, делегатів поодиноких відділів та інших учасників, ухвалили наступні постанови:

I. Загальні.

1) Загальні Збори Делегатів Організації Українських Імігрантів „Самопоміч“ в імені українських нових імігрантів, що перебувають на вільній землі Вашингтона, складають сердечну подяку Уряду Злучених Держав Америки на чолі з Президентом Геррі С. Труманою і всім переселенцям Міссісіпі, що дали змогу і причинилися до переселення українських скитальців до Америки.

Зокрема висловлюють братню подяку українським громадянам та їх установам, що виявили в них справу порозуміння, спроваджуючи сюди рідних і близьких і закликаючи їх не шкодувати труду, доброї волі та матеріальних жертв для рятунку українських скитальців з Європи дорогою дальшої переселенної акції.

2) Нова імміграція присвячує ватиме і надалі всі свої сили для моральної і матеріальної підтримки боротьби Української Нації на Рідних Землях та за кордоном для досягнення найвищого ідеалу: Самостійної Соборної Демократичної Української Держави, та для полегшення зневаженої комуністичної диктатури.

3) Загальні Збори Делегатів в покорі, однак з гордістю, схилиють голови перед героїчною боротьбою найкращих синів Української Нації, що на рідних землях в лавах Української Повстанської Армії воюють за найвищу українську та загально-людську ідею проти найблизького ворога та шлють всім воюючим та їхньому проводові палкий привіт, та прохання Божої ласки і поможі.

4) Загальні Збори Делегатів вітають створення Української Національної Ради, як вислів природних консолідаційних змагань української еміграції та запевняють про всебічну підтримку в дальшому поступі консолідаційної праці як У. Н. Ради так і її Виконного Органу.

5) Закликають всіх своїх членів строго слідкувати за збереженням та розвиненням етичних вартостей не лише провідного елемента, але цілого загалу нашої організації, яка обов'язана будувати громадське життя на основах християнської віри і моралі.

II. Організаційні, переселенці і економічні.

6) Загальні Збори Делегатів визнають всіх нових імігрантів, що свідомі свого національного обов'язку, негайно зголоситися до найтіснішої співпраці у власній організації, яка поставила собі за мету координувати працю нових імігрантів на американському терені, щоби довести до гармонійної співпраці з існуючими вже суспільно-громадськими та допомоглими українськими організаціями, щоби могли гідно репрезентувати свій наріз та високо тримати прапор української національної культури.

7) Вітають створення Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних Установ з осідком в Лондоні та старання У. Н. Ради та П.А.У.К. в справі побудови Світового Союзу Українців і об'являють повну підтримку для тих змагань.

8) Уважають вказаним і надалі уживати всілякої підтримки кожний почин про переселення українських скитальців до Америки і в повній мірі використовувати можливості Д. П. Закону та закликають своїх членів провести роботу

О. Г.

З НЕТРІВ БРАЗИЛІЇ

(Репортаж).

(Продовження).

— Але на всякий випадок — ось візьміть адресу Комітету. Коли буде потреба — напишіть.

— Дякую, — відповіла вона, приймаючи адресу. — Тільки, насправду, нам тут так добре, що писати нема потреби.

Потім ця сама жінка веде нас лісом до своїх господарів. По дорозі довідуємося що це — замощена родина, котра провадить зразкову господарку. Сам господар скуповує в довколишніх жителів різні сільсько-господарські продукти і спродує їх замощам, котрі приїжджають по них автами. Слухаючи цієї розмови, я в душі посміхався, бо яке зразкове господарство і який „прекрасний дім“ могли бути в цих дебрах? Але як же було мого здивування, коли ми прийшли на місце! Будинок, правда, дерев'яний, але великий, чисто помальований і прикрашений гарними вирізваннями з дерева. Довкола — інші забудови, такі самі дерев'яні і такі самі солідні та охайні. Скрізь чистота і порядок.

Ще більше здивувався я, коли, увійшовши до середини, побачив фетеревані підлоги, прекрасні меблі, килими і фіранки на вікнах. Гарно устаткована кафева кухня сяяла чистотою.

Все це було так несподівано, що я не міг отямитися. Але й це було ще не все. У віддалі пів-кілометра знаходилася ферма з расовими коровами і свинями та цілим пташним царством.

Після обходу зі свяченою водою та щедрої гостини рушаємо далі.

Отак мандрували ми від оселі до оселі, віддалених між собою іноді на пів або і на цілий день дороги. До де-котрих з них уже по 4-6 років не заглядував ні священник ні якась інша стороння людина. Тому й не диво, що історія „кумою“ повторювалася в різ-

го визволення.

18) Закликають всіх своїх членів, зокрема інтелектуалів, яких доля відірвала від свого варштату праці, щоби не падали духом, витривали і виконували свою працю, хоч би і фізичну до якої не привикли, сумлінно, гордо і достойно до брому імені свого многотрадального народу.

19) Ухвалили далі, щоби були вислані привітання та подяки в окремих листах до таких установ: 1. Українська Національна Рада. 2. Українська Повстанська Армія та її Провід. 3. Координаційний Осередок Українських Громадських Установ у Лондоні. 4. Центральне Представництво Української Еміграції в Ангсбурзі. 5. Санітарно - Харитативна Служба. 6. Панамериканська Українська Конференція в Нью-Йорку. 7. Український Конгресовий Комітет в Нью-Йорку. 8. Допомогові Комітети й їх Переселенці Осередки.

Загальна Рада.

спосіб господарин. Пробувши 2-3 роки на одному місці, спаливши ліс і використавши землю, люди переселяються далі і осідають на нових місцях, не питаючи права у власника. Господарюють і на державних землях. Найбільше у правляють риж, пшеницю, фасоль і кукурудзу. Свині блукають в напів-дикому стані по лісах і лише на-ніч приходять до двору.

Пріємно було зустріти в цих лісах гарно поставлені господарства, як незаперечний доказ, що нові часи і доступ знаходяться в непереможному поході. Та, на жаль, таких господарств не було багато. Натомість, бідні, первісного типу оселі зустрічалися в переважній кількості.

Уявіть собі звичайну будувати з грубих нетесаних дощок чи колод. Вікон нема, кухні також. Замість кухні — вирита в долівці яма на вогнище, над котрою висить на залізоному ланцюгу котел. В ньому вариться невідбаглива страва. Хліба люди здебільше не знають зовсім. Ідуть кулею, чорну фасоль і яєсо. При тому цікаво, що той примітивізм життя зовсім не є наслідком бідності, у всякому разі, не все ним буває.

(Замічання буде.)

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Полк. М. Р. — Ми раді, що Ви та інші скитальці, що прибули з Вами, знаєди доброї опіки, але того роду подяк не друкуємо, бо прийшлося б чи не кожної днини їх містити. Найкраща подяка буде тоді, коли ті, що прибувають, заохочуватимуть на місцях наших людей до надсилання дальших жертв та залевень, щоби можна було продовжати нашу рятункову акцію на ще більшій розміри, як досі.

Марія Кукід, Клівленд, О. — Дякуємо за надіслані згадки про нашу писанку „з газети „Плейн Ділер“. Подімо про це новинку. Ми теж помістили б дуже радо цілу картинку, коли б Ви, чи хто дартун, дістали з цієї газети „мет“ і нам надіслали. Звичайно газети радо на це годяться, коли їм казється, що це для поміщення в „Свободі“ чи „Юкрейнієн Вікілі“. Так бодай було досі.

ВИПРОДАЖ КАЗОК-БАЙОК

1. Надзвичайний Заодій. Детективний роман М. Старка, в півтвердій оправі, 262 сторін — 85 ц.
2. Казки Вільгельма Гауффа. Частина I. — 6 оповідань з малюнками; сторін 128 — 60 ц. Частина II. — 5 оповідань з малюнками; сторін 128 — 60 ц.
3. Казки Бехштайна. Частина I. — 29 оповідань з малюнками; сторін 160; в твердій оправі — 50 ц. Частина II. — 34 оповідань з малюнками; сторін 112; в твердій оправі — 50 ц.

Конан Дойль: „Знак Чотирьох“ — гарне оповідання; сторін 190; в твердій оправі — 75 ц.

Всі разом за ціну \$2.00

Ці прегарні казки-байки й оповідання маєте нагоду набути тепер по зниженій ціні. У вільний час будете мати щось веселого прочитати і своїм дітям розказати.

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY 3, N. J.

UKRAINIANS

ESSEX, UNION, HUDSON COUNTIES:

CALL: UN 2-8036

— for — 2-5244

TOP QUALITY COAL

at LOW spring PRICES

WRITE:

Shumeyko Fuel Co.

1972 OSTWOOD TER.

UNION, N. J.

NOW: is the time to stock up for next winter.

SAVE MONEY!

IBAN KOVALCHUK

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІННІ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині

кличте як в день так і вночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,

cor. Warren Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgan 4-5131

Саме в хвилині, коли Тарзан притримував Блейка в спокою...

Крон дбайливо відчепив га-чок вудки.

Відвернувшись плечима до тулубляч рибалок, великий нагладч сів у свою кишеню...

...і витягнув два великі діаманти.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 8, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.